

Briselē, 2025. gada 12. septembrī
(OR. en)

9047/25
ADD 1

Starpiestāžu lieta:
2023/0373(COD)

ENV 357
MI 305
IND 145
CONSOM 86
COMPET 386
MARE 22
PECHE 135
RECH 227
SAN 233
ENT 70
ECOFIN 563
TRANS 181
CODEC 613

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTA PROJEKTS

Temats: Padomes nostāja pirmajā lasījumā, lai pieņemtu EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULU par plastmasas granulu zudumu novēršanu nolūkā samazināt piesārņotību ar mikroplastmasu
– Padomes paskaidrojuma raksta projekts

I. IEVADS

1. Komisija 2023. gada 16. oktobrī iesniedza Padomei un Eiropas Parlamentam priekšlikumu jaunai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par plastmasas granulu zudumu novēršanu nolūkā samazināt piesārņotību ar mikroplastmasu (turpmāk: Regula par plastmasas granulām), kurā galvenā uzmanība pievērsta tam, kā ekonomikas operatori un ES un trešo valstu pārvadātāji visos piegādes ķēdes posmos veic darbības ar plastmasas granulām. Priekšlikums ir daļa no Eiropas Zaļā kursa mērķuzdevumiem, un tā pamatā ir Komisijas iniciatīvas, piemēram, aprites ekonomikas rīcības plāns un Nulles piesārņojuma rīcības plāns.
2. Regulas projekta pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 192. panta 1. punkts (parastā likumdošanas procedūra).
3. Eiropas Parlamentā par šā dosjē galveno komiteju tika izraudzīta Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteja (ENVI). Eiropas Parlaments 2024. gada 23. aprīlī pieņēma nostāju pirmajā lasījumā.
4. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja sniedza atzinumu 2024. gada 14. februārī, savukārt Eiropas Reģionu komiteja – 2024. gada 18. aprīlī.
5. Komisija ar tiesību akta priekšlikumu un tam pievienoto ietekmes novērtējumu 2024. gada 14. februārī iepazīstināja Vides jautājumu darba grupu. Vides jautājumu darba grupa turpināja izskatīt priekšlikumu kopumā astoņās sanāksmēs. Vides padome 2024. gada 25. martā rīkoja politikas debates par ierosināto regulu. Padome 2024. gada 17. decembrī pieņēma vispārējo pieeju.

6. Pēc tam, 2025. gada 29. janvārī un 2025. gada 8. aprīlī, notika divi neformāli politiskie dialogi, kuru rezultātā Padome un Eiropas Parlaments panāca provizorisku vienošanos. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2025. gada 30. aprīlī apstiprināja kompromisa tekstu, par kuru provizoriski tika panākta vienošanās neformālajā dialogā 2025. gada 8. aprīlī.
7. Eiropas Parlamenta ENVI komiteja minēto kompromisa tekstu atbalstīja 2025. gada 13. maija balsojumā. Pēc tam ENVI komitejas priekšsēdētājs 2025. gada 14. maijā nosūtīja vēstuli Pastāvīgo pārstāvju komitejas priekšsēdētājam, kurā norādīja, ka tad, ja Padome oficiāli nosūtīs Parlamentam savu nostāju tādā redakcijā, kāda tā izklāstīta vēstules pielikumā, viņš plenārsēdē ieteiks Padomes nostāju bez grozījumiem pieņemt Parlamenta otrajā lasījumā – pēc tam, kad tekstu būs izskatījuši juristi lingvisti.

II. MĒRKIS

8. Ierosinātās Regulas par plastmasas granulām vispārējais mērķis ir noteikti pienākumus darbībām ar plastmasas granulām, lai mazinātu to zudumus visos plastmasas granulu piegādes ķēdes posmos, nolūkā panākt, ka plastmasas granulu zudumi ir nulles līmenī. Pienākumi ir vērsti uz zudumu vai izbirumu novēršanu, kā arī uz ierobežošanas un savākšanas darbībām, un tie attiecas uz ekonomikas operatoriem, pārvadātājiem un jūras kuģiem.

III. PADOMES NOSTĀJAS PIRMAJĀ LASĪJUMĀ ANALĪZE

9. Padomes nostājā pirmajā lasījumā ir iekļauti elementi, par kuriem likumdevēji ir panākuši vienošanos.

10. Attiecībā uz regulas aptvertajiem jautājumiem: darbības joma ir paplašināta, lai mērķtiecīgāk pievērstos tīrīšanas iekārtām un jo īpaši lai iekļautu rīcībspēkus, kas iesaistīti plastmasas granulu pārvadāšanā pa jūru. Konkrēti runa ir par jūras kuģu nosūtītājiem, operatoriem, aģentiem un kapteiņiem, kad tie izbrauc no kādas dalībvalsts ostas vai pietāj tajā. Ir noteikti pienākumi plastmasas granulu pārvadāšanai pa jūru (kravas konteineros), ietverot labas kvalitātes iepakojuma nodrošināšanu un ar transportu un kravu saistītas informācijas sniegšanu saskaņā ar Starptautiskās Jūrniecības organizācijas pamatnostādņēm.
11. Operatoru un ES un trešo valstu pārvadātāju galvenais mērķis ir novērst plastmasas granulu zudumus. Skaidrs regulējums nosaka pienākumus gadījumos, kad notiek avārijas ar zudumiem, galveno uzmanību pievēršot savākšanas darbībām. Katra iekārta, kurā veic darbības ar granulām, izstrādā riska pārvaldības plānu, kurā tiks iekļauts skaidrs pasākumu kopums. Šādi pasākumi cita starpā attiektos uz iepakojumu, iekraušanu un izkraušanu, personāla apmācību, kā arī nepieciešamo aprīkojumu.
12. Attiecībā uz jautājumu par administratīvo slogu ekonomikas operatoriem un saistīto izmaksu samazināšanu, kā arī saskaņā ar vienkāršošanas mērķiem mazākiem uzņēmumiem, robežvērtība uzņēmumiem, uz kuras pamata ir noteikti konkrēti pienākumi, ir 1500 tonnas plastmasas granulu, ar kurām ir notikušas darbības. Vīrs šīs robežvērtības piemēro sertifikāciju maziem, vidējiem un lieliem uzņēmumiem. Maziem uzņēmumiem tiks piemērots atvieglots režīms – tiem būs jāsaņem sertifikāts vismaz vienu reizi, un pēc tam tie varēs izvēlēties starp atjaunotu sertifikāciju vai atbilstības pašdeklarāciju. Turklāt visi ekonomikas operatori varēs izmantot atļaujas, *EMAS* vai *VPS*, lai izpildītu konkrētus pienākumus saskaņā ar šo regulu.

13. Lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus ES un trešo valstu pārvadātājiem, kā arī nodrošinātu pārskatatbildību un pārredzamību visiem plastmasas granulu pārvadātājiem, trešo valstu pārvadātājiem būs jāieceļ pilnvarots pārstāvis ES.
14. Tika noteikts, ka regulas piemērošanas datums ir 24 mēneši pēc regulas stāšanās spēkā, un piemērošanas datums attiecībā uz jūras transporta noteikumiem – 36 mēneši pēc regulas stāšanās spēkā.

IV. SECINĀJUMS

15. Padomes nostāja balstās uz Komisijas priekšlikuma galveno mērķi un pilnībā atspoguļo kompromisu, kas ar Komisijas atbalstu panākts neoficiālajās sarunās starp Padomi un Eiropas Parlamentu.
16. Tādēļ Padome uzskata, ka tās nostāja pirmajā lasījumā līdzsvaroti atspoguļo sarunu iznākumu. Kad regula būs pieņemta, tā līdz minimumam samazinās kaitējumu videi, ko Savienībā rada plastmasas granulu zudumi un izbirumi, neradot pārmērīgu administratīvo slogu ekonomikas operatoriem.
